EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 9.7.2026
COM(2026) 353 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Uplatňování pravidel hospodářské soutěže EU v zemědělství

1. Úvod

Nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty (EU) č. 1308/2013)[1] stanoví podmínky pro uvádění zemědělských produktů na vnitřní trh. Je nedílnou součástí společné zemědělské politiky (SZP) a stanoví harmonizovaná tržní a obchodní technická pravidla, čímž zajišťuje tržní orientaci odvětví zemědělství EU. Smlouva o fungování Evropské unie (Smlouva o fungování EU) přiznává zemědělskému odvětví zvláštní postavení, takže pravidla hospodářské soutěže platná pro zemědělské produkty jsou přizpůsobena specifickým rysům tohoto odvětví (včetně roztříštěnosti zemědělského odvětví (srovnejte s koncentrací účastníků předcházejících a následujících článků zemědělsko-potravinářského dodavatelského řetězce), dlouhých produkčních cyklů a značné volatility způsobené klimatickými a přírodními faktory) s přihlédnutím k cílům SZP. Evropská komise (dále jen „Komise“) předkládá tuto zprávu Evropskému parlamentu a Radě podle čl. 225 písm. d) nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty. V souladu s tímto ustanovením tato zpráva popisuje, jak jsou pravidla hospodářské soutěže stanovená v nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty uplatňována[2] na odvětví zemědělství ve všech členských státech[3].

Zpráva zahrnuje období od července 2017 do července 2025, pokud jde o vynětí z působnosti pravidel hospodářské soutěže v nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty a popis antimonopolních šetření[4].

---

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671.

[2] Uplatňování vynětí z působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU je založeno na vlastním posouzení výrobců, kteří je proto nemusí hlásit Komisi. Tato zpráva je proto založena především na formálních žádostech o stanoviska předložených Komisi, na stížnostech a šetřeních vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž z moci úřední a na zprávách členských států.

[3] Odvětví zemědělství zahrnuje produkty uvedené v čl. 1 odst. 2 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty a v příloze I nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty.

[4] Předchozí zpráva: *Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování pravidel hospodářské soutěže Unie v odvětví zemědělství*, COM(2018) 706 final a pracovní dokument útvarů Komise – průvodní dokument ke zprávě Komise Evropskému parlamentu a Radě Uplatňování pravidel hospodářské soutěže Unie v odvětví zemědělství, SWD (2018) 450 final.

Zpráva musí být posuzována s přihlédnutím k širším hospodářským a politickým souvislostem v daném období. Evropské zemědělství v uvedené době čelilo řadě významných hospodářských a sanitárních krizí, jako byla pandemie COVID-19, ruská útočná válka proti Ukrajině, prudký nárůst nákladů na energii a hnojiva, extrémní výkyvy počasí a přetrvávající sanitární hrozby, jako jsou nemoci zvířat, na které Komise rázně reagovala[5].

Strategický dialog o budoucnosti zemědělství v EU[6] (dále jen „strategický dialog“) v roce 2024 doporučil, aby Komise a členské státy podporovaly iniciativy spolupráce mezi zemědělci a dalšími účastníky dodavatelského řetězce v souladu s článkem 210a nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty s cílem odměnit zemědělce za jejich úsilí a investice do udržitelnosti. Strategický dialog rovněž vyzval Komisi a členské státy, aby se při řešení problémů, kterým čelí zemědělci v EU, „zdržely nadměrných zásahů do trhu, které omezují hospodářskou soutěž“.

V prosinci 2024 navrhla Komise opatření k posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci a obnovení důvěry účastníků v tento řetězec, včetně návrhů týkajících se pravidel hospodářské soutěže v zemědělství[7].

2. Uplatňování pravidel hospodářské soutěže stanovených v nařízení o společné organizaci trhů na odvětví zemědělství ve všech členských státech

Smlouva o fungování EU přiznává odvětví zemědělství zvláštní postavení. Podle článku 42 Smlouvy o fungování EU se pravidla hospodářské soutěže EU vztahují na zemědělskou produkci a obchod zemědělskými produkty pouze v rozsahu, který podle čl. 43 odst. 2 Smlouvy o fungování EU a způsobem v něm stanoveným vymezí Evropský parlament a Rada se zřetelem k pěti cílům SZP uvedeným v článku 39 Smlouvy o fungování EU. Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) uznal nadřazenost SZP nad cíli Smlouvy o fungování EU v oblasti hospodářské

[5] Zvláštní zpráva: Zajištění dodávek potravin během krize COVID-19.

[6] Strategický dialog o budoucnosti zemědělství v EU.

[7] *Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) 2021/2116, pokud jde o posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci*, COM(2024) 577 final.

soutěže[8]. Rovněž potvrdil, že zachování účinné hospodářské soutěže je jedním z cílů SZP a nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty[9].

Nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty stanoví v souladu s článkem 42 a s čl. 43 odst. 2 Smlouvy o fungování EU pro zemědělství vynětí z použití čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, která jsou specifická pro zemědělství. Tato vynětí z působnosti, uvedená ve zprávě Komise z roku 2018, zahrnují obecná vynětí z působnosti, která mohou být horizontální (pro rozhodnutí, dohody nebo jednání ve vzájemné shodě zemědělců nebo producentů či sdružení zemědělců a organizací producentů (články 152 a 209), nebo vertikální (pro dohody, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě uznaných mezioborových organizací (článek 210), nebo jak horizontální (uzavřené mezi skutečnými nebo potenciálními konkurenty na stejné úrovni řetězce (například zemědělci)), tak vertikální (uzavřené mezi subjekty působícími na různých úrovních řetězce (například zemědělci uzavírající dohodu se zpracovateli) (článek 210a). Zpráva se rovněž zabývá vynětími z působnosti pro kolektivní vyjednávání v odvětví mléka (článek 149), vynětími z působnosti v případech závažné nerovnováhy na trhu (článek 222) a vynětími z působnosti souvisejícími s řízením dodávek pro konkrétní produkty a odvětví (články 166a–167–167a).

2.1 Horizontální spolupráce (články 209, 149 a 152 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty)

Článek 209 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty

Článek 209 stanoví, že čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU se se nepoužije na dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě zemědělců, sdružení zemědělců, uznaných organizací producentů či uznaných sdružení organizací producentů, které se týkají produkce nebo prodeje

[8]Rozsudek ze dne 29. října 1980, *Maizena*, 139/79, EU:C:1980:250, bod 23, rozsudek ze dne 5. října 1994, *Německo v. Rada*, C-280/93, EU:C:1994: 367, bod 61; rozsudek ze dne 19. září 2013, *Panellionios Szdesmos Viomichanion Metapoiisis Paknou*, C-373/11, EU: C: 2013: 567, bod 39, a nedávno zopakováno v rozsudku ze dne 14. listopadu 2017, *APVE a další,* C-671/15, EU:C:2017:860, bod 37.

[9]Rozsudek ze dne 9. září 2003, *Milk Marque and National Farmers' Union,* C-137/00, ECLI:EU:C:2003:429, bod 57, rozsudek ze dne 14. listopadu 2017, *APVE a další,* C-671/15, EU:C:2017:860, body 37 a 48.

zemědělských produktů nebo využívání společných zařízení ke skladování, úpravě nebo zpracování zemědělských produktů, ledaže by jejich uplatňování ohrozilo dosažení cílů SZP podle článku 39 Smlouvy o fungování EU.

Dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě, které splňují podmínky článku 209, nejsou zakázány a nevyžaduje se žádné předchozí rozhodnutí o jejich schválení. Příslušné hospodářské subjekty však mohou požádat Komisi o stanovisko ke slučitelnosti těchto dohod, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě s cíli SZP.

Komise se dosud zabývala jednou žádostí o stanovisko podle článku 209. Stalo se tak v roce 2020, kdy vydala kladné stanovisko k žádosti předložené španělským sdružením zemědělských družstev *Cooperativas agro-alimentarias* (CAA), pokud jde o slučitelnost mechanismu stabilizace španělského trhu s olivovým olejem s cíli SZP[10] prostřednictvím dobrovolného skladování olivového oleje.

Tento mechanismus se týkal následujících kategorií olivového oleje vyráběného členy družstva v rámci sdružení: extra panenský olivový olej, panenský olivový olej a lampantový olivový olej. Toto odvětví se potýká s velkými ročními výkyvy produkce, které jsou způsobeny biologickými cykly olivovníků a povětrnostními podmínkami. To vede k obdobím nadměrné nabídky nebo nedostatku, což způsobuje silnou volatilitu cen a finanční nestabilitu výrobců.

Členové družstva v rámci sdružení proto navrhli určitou část přebytečného objemu olivového oleje na omezenou dobu uskladnit. Cílem bylo dosáhnout lepší rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou, která by byla schopna podpořit příjmy zemědělců. Účast v tomto mechanismu byla i nadále dobrovolná a Komise zjistila, že dohody mezi sdružením CAA a družstvy, která se tohoto mechanismu účastní, jsou slučitelné s dosažením cílů SZP a nevedou k vyloučení hospodářské soutěže.

V roce 2019 prošetřoval dánský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž samostatně řadu dohod mezi producenty ekologických vajec a balírnami vajec, jejichž cílem bylo přizpůsobit produkci poptávce určené balírnami a zároveň mezi nimi zachovat výlučný dodavatelský vztah.

[10]Stanovisko Komise: Stanoviska ke slučitelnosti – Evropská komise.

Konečným cílem těchto dohod bylo zachovat vyšší cenu pro tyto producenty vajec, aniž by byla stanovena konkrétní cenová úroveň. Vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž posuzoval, zda mohou tyto dohody splňovat podmínky článku 209 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty. Na základě dostupných informací neshledal vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž důvody pro pokračování šetření a v roce 2020 jej uzavřel bez rozhodnutí.

Článek 149 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty

Podle článku 149 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty může uznaná organizace producentů nebo uznané sdružení organizací producentů kolektivně sjednávat smlouvy na dodávky syrového mléka jménem zemědělců, kteří jsou jejími členy, pokud jde o celou jejich společnou produkci nebo její část.

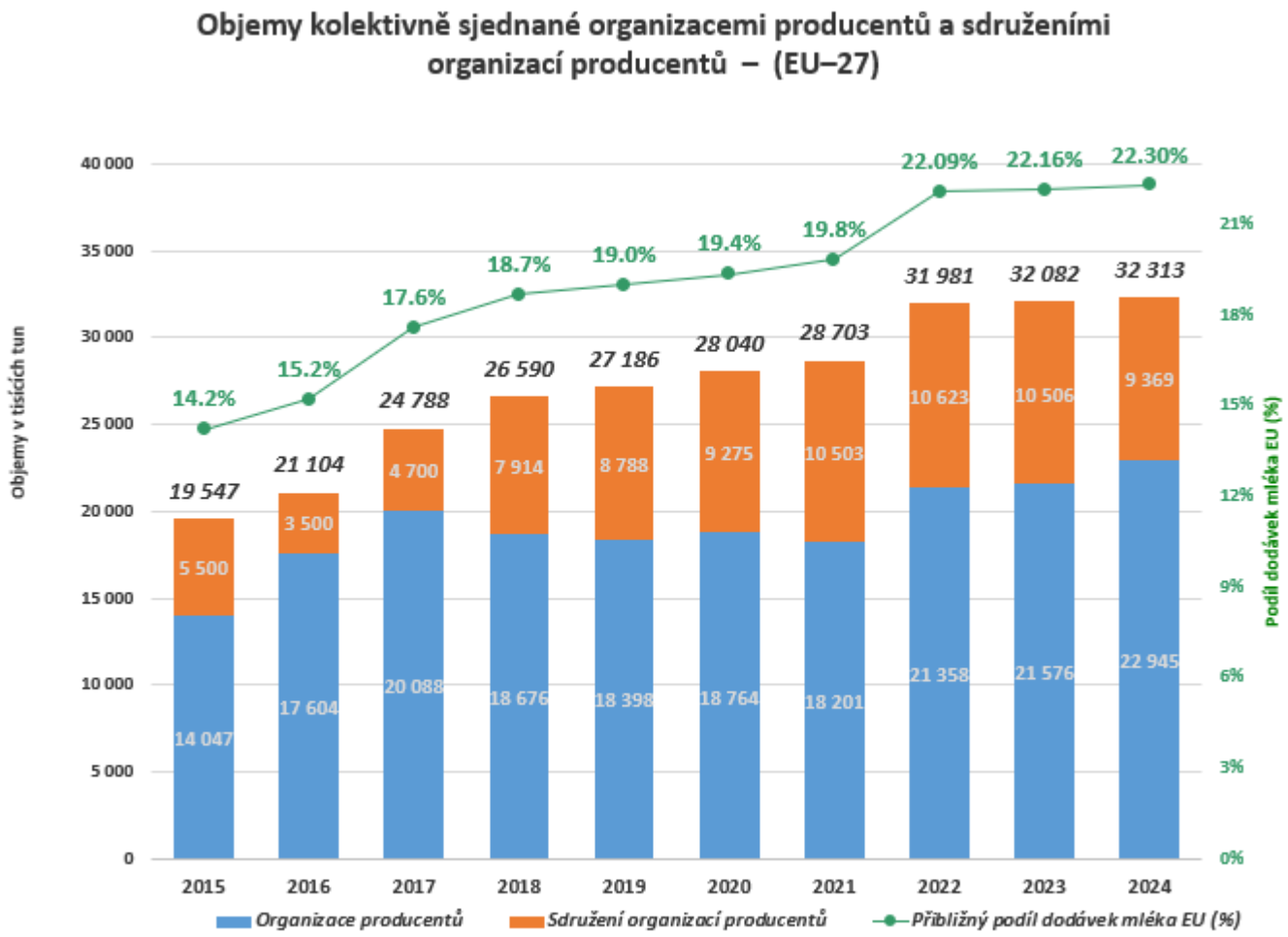
Devět členských států[11] ohlásilo v roce 2024 dodávky syrového mléka podle kolektivně sjednaných smluv. Objem kolektivně sjednaný uznanými organizacemi producentů a uznanými sdruženími organizací producentů činil více než 32,3 milionu tun, což odpovídá přibližně 22 % celkových dodávek mléka v EU v roce 2024. V Česku bylo kolektivně sjednáno 78 % ročního sběru mléka, v Německu 48 % a ve Francii 49 %.

Od roku 2018 došlo v EU k nárůstu procenta kolektivně sjednaných dodávek mléka v EU podle článku 149 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty[12], a to z 18,7 % v roce 2018 na 22,2 % v roce 2024[13].

[11] Belgie, Bulharsko, Česko, Finsko, Francie, Německo, Nizozemsko, Slovensko, Španělsko.

[12] Nárůst počtu kolektivních vyjednávání se přičítá nárůstu počtu uznaných organizací producentů a uznaných sdružení organizací producentů a úspěchu tohoto mechanismu jako takového.

[13] Na základě oznámení členských států podle čl. 3 odst. 1 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 511/2012 ze dne 15. června 2012 o oznámeních týkajících se organizací producentů a mezioborových organizací a o smluvních jednáních a vztazích stanovených nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 v odvětví mléka a mléčných výrobků, Úř. věst. L 156, 16.6.2012, s. 39.

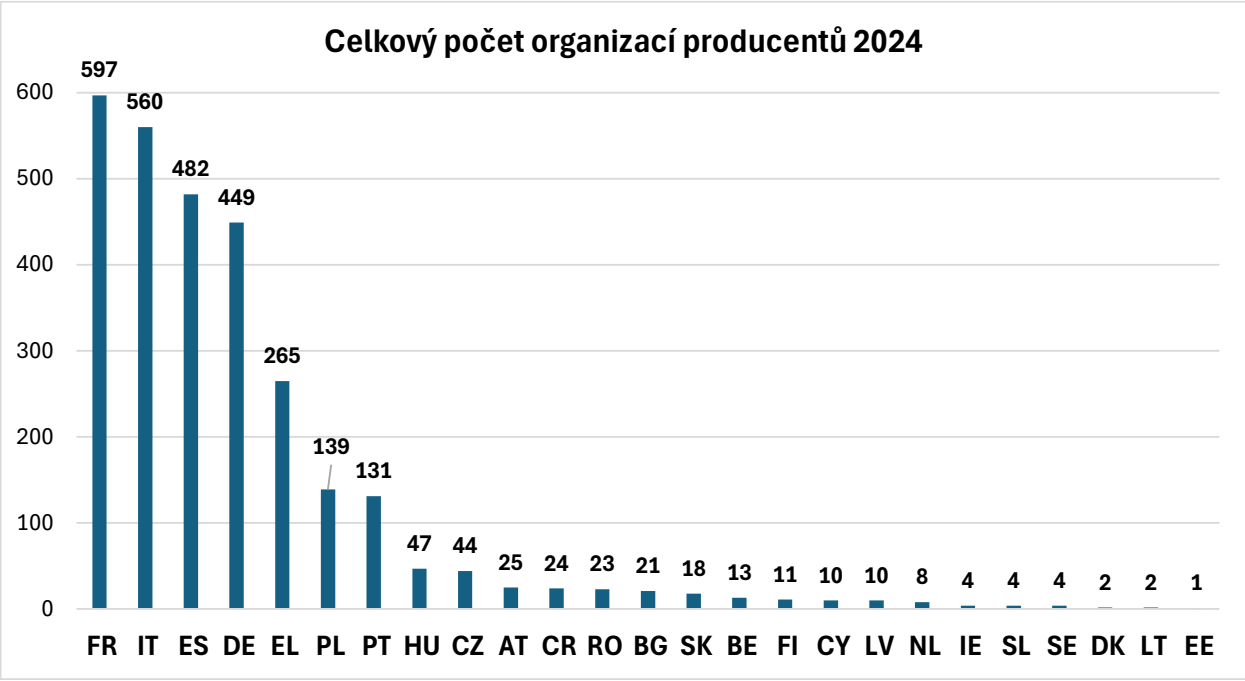

Ustanovení čl. 152 odst. 1a nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty

Ustanovení čl. 152 odst. 1a stanoví výslovné vynětí z působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU pro uznanou organizaci producentů nebo uznané sdružení organizací producentů, které plánují produkci zemědělských produktů, optimalizují produkční náklady, umisťují je na trh a sjednávají smlouvy na jejich dodávku jménem svých členů pro veškerou produkci nebo její část. Aby organizace mohly tohoto výslovného vynětí z působnosti využít, musí skutečně vykonávat hospodářskou činnost, jako je společné skladování, distribuce, společné nakládání s odpady nebo společná propagace. Uznané organizace producentů nemají při uplatnění tohoto

ustanovení žádnou povinnost předchozího ani následného oznámení. Předpokládá se, že většina organizací využívá toto ustanovení při své činnosti na základě vlastního posouzení.

V roce 2024 bylo v EU 2 894 uznaných organizací producentů a 90 uznaných sdružení organizací producentů[14]. V mnoha odvětvích nejsou organizace producentů uznány ve smyslu nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty, ačkoli mnohé z nich splňují kritéria pro uznání; plánují produkci nebo umisťují na trh produkty svých členů a jménem svých členů sjednávají smlouvy o dodávkách zemědělských produktů, aniž by se na ně vztahovala vynětí z pravidel hospodářské soutěže[15].

2.2 Vertikální spolupráce (články 210 a 172b nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty)

[14] Na základě oznámení předložených členskými státy do června 2025 podle čl. 5 odst. 1 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/232 ze dne 15. prosince 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o některé aspekty spolupráce producentů, Úř. věst. L 044 19.2.2016, s. 1.

[15] V tomto ohledu viz vysvětlující poznámka Komise k návrhu neuznaných organizací producentů, který zveřejnila Rada: WK 3897/2025 INIT, pdf, Pracovní dokument útvarů Komise Posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci Průvodní dokument k dokumentu Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) 2021/2116, pokud jde o posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci, COM(2024) 577 final/2.

Článek 210 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty

Článek 210 uvádí, že čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU se nepoužije na dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě uznané mezioborové organizace, jež jsou nezbytné pro dosažení cílů uvedených v čl. 157 odst. 1 písm. c) nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty[16] a jež nejsou neslučitelné s pravidly EU podle čl. 210 odst. 4[17].

Takové dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě, které splňují podmínky článku 210 nařízení o společné organizaci trhů, nejsou zakázány a nevyžaduje se žádné předchozí rozhodnutí o povolení jejich uplatňování. Uplatnění tohoto vynětí z působnosti je založeno na vlastním posouzení dotčených organizací. Je však možné požádat Komisi o stanovisko ke slučitelnosti dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě s článkem 210[18]. V současné době je v EU 134 uznaných mezioborových organizací.

Od roku 2018 se Komise zabývala čtyřmi případy vertikální spolupráce podle článku 210[19]; tři se týkaly cenových ukazatelů a jeden souvisel s marketingovými standardy. Ve všech případech Komise shledala, že opatření lze prohlásit za slučitelná s právem EU, neboť nesplňují podmínky čl. 210 odst. 4.

Zaprvé v roce 2019 uznaná mezioborová organizace v odvětví mléka a mléčných výrobků *Centre national interprofessionnel de l'économie laitière* (CNIEL) navrhla[20] vytvoření tržního srovnávacího přehledu obsahujícího 26 ekonomických ukazatelů zahrnujících aspekty, jako je například objem, cena, náklady a marže mléka a mléčných výrobků v různých fázích

[16] Stejně jako podobné cíle v odvětví oliv a tabáku.

[17] Mezi tyto podmínky patří mimo jiné neexistence určování cen nebo rozdělení trhu.

[18] Článek 210 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty byl v prosinci 2021 změněn nařízením (EU) 2021/2117, které zavedlo změny dřívějšího postupu včetně zrušení předcházejícího systému předchozího oznamování dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě Komisi, a zavedlo možnost požádat o stanovisko.

[19] O třech dalších případech rozhodovala Komise před rokem 2018. V roce 2017 Komise shledala žádost předloženou organizací *Comité national interprofessionnel de la Pomme de Terre* – CNIPT o cenových ukazatelích brambor jako slučitelnou s článkem 210 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty: 1f9b4fda-8007-4b9b-9c06-56c7956be36a_fr; v roce 2015 přezkoumala Komise oznámení předložené organizací CNIEL o tabulkách plateb za mléko a nevznesla žádné námitky: a1002532-be97-43c3-ab5e-7a5c023b754c_en; a v roce 2013 Komise přezkoumala dohodu o hospodářských ukazatelích pro mléko a mléčné výrobky, kterou předložila organizace CNIEL, a shledala, že je slučitelná s právem EU: 29301f3c-dd63-48a0-aa42-b60fd5845147_fr.

[20] Stanovisko Komise: *9160b4d9-6168-4c10-b6a4-314d7849a58b_en.

dodavatelského řetězce, a střediska pro sledování trhu zaměřeného na šest ukazatelů výrobních nákladů a nákladových cen konvenčního, ekologického a horského mléka.

Zadruhé Komise v roce 2021 přezkoumala opatření navržené uznanou mezioborovou organizací v odvětví banánů (*Association Interprofessionnelle de la Banane* – AIB)[21]. Cílem tohoto opatření bylo vytvořit a šířit tržní ukazatel na velkoobchodní úrovni v metropolitní Francii, který by informoval hospodářské subjekty o vývoji cen banánů prodávaných velkoobchodníky maloobchodníkům a nakupovaných provozovateli společného stravování, restauracemi a centrálními zadavateli.

Zatřetí, v témže roce se Komise zabývala žádostí organizace CNIEL o vytvoření a šíření tržního ukazatele pro čtyři sýry s chráněným označením původu (CHOP) (Cantal, Auvergne blue, Ambert a Saint-Nectaire) a jejich vedlejší produkty (máslo a sušená syrovátka) v regionu Auvergne ve Francii[22].

Ve všech třech případech bylo cílem tržních ukazatelů zlepšit transparentnost trhu tím, že poskytnou hospodářským subjektům rozsáhlé a komplexní informace. Pravidelně dostupné ukazatele by snížily informační asymetrii a volatilitu cen tím, že by zlepšily porozumění trhu ve všech fázích. Lepší znalost tržních trendů by zase umožnila hospodářským subjektům v dodavatelském řetězci přijímat informovanější rozhodnutí o výrobě a investicích.

A konečně pak v roce 2024 Komise posoudila žádost o stanovisko ke slučitelnosti opatření týkajícího se třídění jablek podle hmotnosti u jablek produkovaných a určených k uvedení na trh ve FR[23].

Dohoda v tomto případě sledovala několik klíčových cílů podle čl. 157 odst. 1 písm. c) nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty. Zvýšila znalost trhu a jeho transparentnost pro členy této mezioborové organizace tím, že standardizovala tržní údaje pomocí společné měrné jednotky, čímž zlepšila předvídatelnost pro hospodářské subjekty v předcházejících

[21]Stanovisko Komise: agriculture.ec.europa.eu/document/download/cab818ee-c187-4a14-8635-a9fda51a9cc9_en?filename=c-2021-1437-commission-decision_en.pdf.

[22] Stanovisko Komise: f033b677-0932-4fee-8b83-85e7a0caa63c_en.

[23] Stanovisko Komise: 3e7b4934-d539-41ca-8228-b0a8721b449a_en.

odvětvích a zjednodušila vztahy v navazujících odvětvích. Usnadnila lepší koordinaci při uvádění výrobků na trh tím, že se v jejím rámci schválilo třídění podle hmotnosti, které zjednodušuje pravidla uvádění na trh a snižuje nejistotu nebo konflikty mezi hospodářskými subjekty. Stanovila také velikostní rozsahy s „překrývání“, čímž umožnila hospodářským subjektům volbu prodejního segmentu, ve kterém chtějí umístit své výrobky, podle požadavků poptávky. Tento přístup umožnil odstranit nejistoty a optimalizovat prodej. Podpořila také zlepšování kvality v průběhu produkce a uvádění na trh tím, že snižovala rizika, jako je otlučení při třídění podle hmotnosti, a zároveň umožňovala hospodářským subjektům zohlednit hustotu produktu a obsah cukru, aby bylo zajištěno, že produkty uváděné na trh jsou zralé. Dohoda pomohla snížit množství odpadu a řídit jeho produkci omezením manipulace při nákupu, čímž se snížilo znehodnocení a ztráty produktu a zároveň byla naplněna očekávání spotřebitelů.

Článek 172b nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty

V souladu s článkem 172b mohou uznané mezioborové organizace působící v odvětví vína stanovit nepovinné orientační cenové ukazatele pro prodej vinných hroznů k výrobě vín s CHOP nebo vín s chráněným zeměpisným označením (CHZO), pokud tyto orientační ukazatele nevylučují hospodářskou soutěž u podstatné části dotčených produktů.

Toto ustanovení nestanoví povinnost oznamovat tato opatření Komisi a podle informací Komise nebylo toto ustanovení dosud provedeno.

2.3 Dohody o udržitelnosti (článek 210a nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty)

Nařízení (EU) 2021/2117[24] zavedlo do nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty nové ustanovení (článek 210a), které vylučuje z oblasti působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU dohody mezi producenty nebo mezi producenty a dalšími

[24] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2117 ze dne 2. prosince 2021, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a nařízení (EU) č. 228/2013, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie, Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 262.

hospodářskými subjekty v zemědělsko-potravinářském dodavatelském řetězci (například na úrovni zpracování nebo distribuce), jejichž cílem je dosáhnout vyššího standardu udržitelnosti, než jaký ukládá právo EU nebo vnitrostátní právo. V platnost vstoupilo v prosinci 2021.

Aby mohly hospodářské subjekty tohoto vynětí z působnosti využít, musí usilovat o dosažení vyšších standardů, jejichž cílem je přispět: i) k ochraně životního prostředí, ii) ke snížení používání pesticidů, případně nebezpečí antimikrobiální rezistence; nebo iii) ke zdraví zvířat a dobrým životním podmínkám zvířat. V těchto případech mohou hospodářské subjekty uzavírat dohody, které by jinak spadaly do oblasti působnosti čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, za předpokladu, že veškerá omezení hospodářské soutěže, na nichž se dohodnou, jsou nezbytná pro dosažení požadovaných norem udržitelnosti.

V prosinci 2023 přijala Komise pokyny k podmínkám uplatňování článku 210a[25]. Ty poskytují podrobný návod, jak dané vynětí vykládat, a řadu příkladů možných dohod, které by spadaly do jeho působnosti.

Dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě, které splňují podmínky uvedené v článku 210a, se nezakazují ani se za tímto účelem nevyžaduje odpovídající předchozí rozhodnutí. Uplatnění tohoto vynětí je založeno na vlastním posouzení. Výrobci však mohou Komisi požádat o stanovisko ke slučitelnosti dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě s článkem 210a.

Komise vydala své první stanovisko podle článku 210a v červenci 2025 ohledně dohody o udržitelnosti ve francouzském odvětví vína[26]. Cílem této dohody je zachovat současnou úroveň udržitelnosti dosaženou v odvětví vína v Okcitánii prostřednictvím uplatňování standardů ekologického zemědělství a vysoké environmentální hodnoty (*(haute valeur environnementale*) HVE). V souvislosti s krizí, která postihla francouzský trh s vínem, existuje riziko, že producenti těchto udržitelnějších vín přejdou na ekonomicky atraktivnější konvenční výrobu vína nebo opustí trh, například prostřednictvím vnitrostátního programu klučení. Aby se toto riziko omezilo, stanoví dohoda nezávaznou orientační cenu pro nákup sudového vína ve výši, která

[25] Pokyny Komise k vynětí z článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie pro dohody o udržitelnosti zemědělských producentů podle článku 210a nařízení (EU) č. 1308/2013, Úř, věst. C 1446, 8.12.2023.

[26] Stanovisko Komise: 86f5a339-ee2d-430f-8e29-5fb56770ba14_en.

pokrývá náklady a marži až do výše 20 %. Komise shledala, že dohoda je slučitelná s článkem 210a.

2.4 Krizová opatření (článek 222 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty)

Článek 222 umožňuje Komisi v obdobích závažných výkyvů na trzích přijímat prováděcí akty, kterými stanoví, že čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU se nevztahuje na konkrétní typy dohod a rozhodnutí zemědělců, sdružení zemědělců, uznaných organizací producentů, sdružení organizací producentů a mezioborových organizací, pokud tyto dohody a rozhodnutí nenarušují řádné fungování vnitřního trhu a jejich výhradním cílem je stabilizace dotčeného odvětví.

Dne 22. ledna 2024 předložila Komise Evropskému parlamentu a Radě samostatnou zprávu[27] o využívání krizových opatření včetně opatření přijatých podle článku 222 za období od 1. ledna 2014 do konce roku 2023.

Od období, na které se vztahuje tato zpráva, nebyla přijata žádná další opatření podle článku 222.

2.5 Přizpůsobení nabídky (články 166a–167–167a nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty)

Článek 166a nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty

Článek 166a umožňuje uznané organizaci producentů, uznané mezioborové organizaci nebo seskupení producentů souvisejícímu se zeměpisným označením požádat členský stát o stanovení závazných pravidel regulace nabídky produktů s chráněným označením původu / chráněným zeměpisným označením. Tento článek zavedený v roce 2021 nahrazuje předchozí ustanovení pro sýry (článek 150) a šunku (článek 172) a vztahuje se na všechny zemědělské produkty se zeměpisným označením.

V období, na které se vztahuje tato zpráva, bylo Komisi oznámeno několik případů podle ustanovení před rokem 2021 nebo podle nových ustanovení v odvětví mléka a mléčných

[27] Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě Využívání krizových opatření přijatých podle článků 219 až 222 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty, COM(2024) 12 final.

výrobků, které se týkají CHOP nebo CHZO Asiago, Grana Padano a Parmigiano Reggiano v Itálii a Reblochon, Gruyère, Raclette de Savoie, Tomme de Savoie, Emmental de Savoie, Abondance, Beaufort a Comté ve Francii[28].

Byla zavedena pravidla zaměřená na zajištění přidané hodnoty jakostních výrobků s CHOP nebo CHZO pro dva masné výrobky (šunku), Prosciutto di Parma (od 28. prosince 2017 do prosince 2020)[29], a Prosciutto di San Daniele (od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2023)[30]. Pravidla pro oba produkty byla prodloužena do roku 2026[31].

Hlavním cílem těchto opatření je přizpůsobit nabídku dotčených produktů s CHOP/CHZO poptávce. Průběžné sledování výroby a vývoje na trhu a přizpůsobování objemu výroby má za cíl zabránit výrazné nerovnováze mezi nabídkou a poptávkou, která by vedla k výkyvům a závažným dopadům na celý dodavatelský řetězec. Cílem těchto opatření je rovněž podpořit výrobu s přidanou hodnotou a zajistit spravedlivou odměnu pro výrobce. Současně mají zásadní význam pro zajištění dostupnosti výrobku na trhu.

Článek 167 nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty

Podle článku 167 mohou producentské členské státy za určitých podmínek stanovit pravidla pro uvádění na trh s cílem regulovat nabídku, zejména prostřednictvím rozhodnutí uznaných mezioborových organizací, za účelem zlepšení a stabilizace fungování společného trhu s vínem.

V roce 2020 oznámilo Španělsko opatření[32], kterým se stanoví obecné pravidlo omezující maximální výnos sklizně na pozemcích určených k produkci vína mimo oblast působnosti CHOP

[28] Pro Asiago: *NOTIFICA PIANO REGOLAZIONE OFFERTA FORMAGGIO ASIAGO DOP*, pro Grana Padano: *Notifica piano regolazione offerta formaggio grana padano DOP*, pro Parmigiano Reggiano: *Regulace nabídky Parmigiano Reggiano*, pro Reblochon, Gruyère, Raclette de Savoie, Tomme de Savoie, Emmental de Savoie, Abondance, Beaufort a Comté: e8eac044-1136-4a7d-bdfb-95ecc89eb42a_en.

[29] Masaf – *Decreto 28 dicembre 2017*.

[30] Masaf – *Decreto approvazione del piano di regolazione dell'offerta del prosciutto San Daniele DOP* – 2021–2023

[31] https://www.prosciuttodiparma.com/wp-content/uploads/2024/01/Piano-di-Regolazione-dellOfferta-2024-2026-29-gennaio.pdf, https://www.regione.fvg.it/rafvg/export/sites/default/RAFVG/economia-imprese/agricoltura-foreste/FOGLIA32/allegati/Piano_Regolazione_Offerta_2024-2026_REV_01.pdf

[32] *Real Decreto 557/2020, de 9 de junio*.

nebo CHZO[33] (18 000 kg/ha pro červené víno a 20 000 kg/ha pro bílé víno) a vymezuje možné využití hroznů z větších pozemků. Tato pravidla byla zavedena v roce 2020 jako dodatečná ustanovení do španělské vyhlášky z roku 2014, která obecně provádí článek 167[34].

Francie oznámila přijetí několika pravidel pro uvádění na trh v daném období s cílem vytvořit rezervní zásoby s podílem základních vín vyprodukovaných v Champagni[35], Languedocu[36] (2020) a Cognacu[37] (2019).

Článek 167a nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty

Nařízení (EU) 2020/2220[38] zavedlo do nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty článek 167a, aby mohly producentské členské státy stanovit pravidla uvádění na trh zaměřená na regulaci nabídky za účelem zlepšení a stabilizace fungování společného trhu v odvětví olivového oleje. Členské státy neinformovaly Komisi o žádných rozhodnutích přijatých podle tohoto článku.

3. Šetření prováděné Komisí a vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž v odvětví zemědělství

V období od července 2017 do července 2025 dokončily orgány pro hospodářskou soutěž v EU[39] přibližně 110 šetření v odvětví zemědělství a 20 šetření stále probíhá, takže celkem jde o 130 šetření. Největší počet šetření provedly orgány pro hospodářskou soutěž v Řecku (27 případů),

[33] Maximální výnosy vín chráněných označením původu nebo zeměpisným označením jsou stanoveny v jejich specifikacích produktu.

[34] *Real Decreto 774/2014, de 12 de septiembre*

[35] *Arrêté du 18/10/2017*, *Arrêté du 03/10/18*, *Arrêté du 9/12/19*, *Arrêté du 13/03/20*

[36] *Arrêté du 11/02/20*

[37] *Arrêté du 25/11/2019*

[38] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2220 ze dne 23. prosince 2020, kterým se stanoví určitá přechodná ustanovení o podpoře z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) v letech 2021 a 2022 a kterým se mění nařízení (EU) č. 1305/2013, (EU) č. 1306/2013 a (EU) č. 1307/2013, pokud jde o jejich zdroje a použití v letech 2021 a 2022, a kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, pokud jde o zdroje a rozdělení takové podpory v letech 2021 a 2022, Úř. věst. L 437, 28.12.2020, s. 1.

[39] Výraz „orgány pro hospodářskou soutěž“ zahrnuje jak Komisi, tak vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž.

následovala Komise (12 případů) a Francie (12 případů), Dánsko (11 případů) a Rakousko (10 případů).

3.1 Hlavní šetřené kategorie výrobků/odvětví

Šetření orgánů pro hospodářskou soutěž zahrnuje široký rozsah zemědělských produktů, ale nejčastěji byly šetřeny tyto kategorie produktů: mléko a mléčné výrobky (25 %), ovoce a zelenina (19 %), maso (13 %) a vejce (6 %). Řada šetření proběhla také v kategoriích cukru (5 %), obilovin (5 %) a osiv (4 %).

3.2 Subjekty podrobené šetření

Subjekty, které byly podrobeny šetřením prováděným orgány pro hospodářskou soutěž, jsou výrobci[40] (36 %), sdružení zemědělských producentů (14 %), velkoobchodníci (12 %), organizace producentů (9 %), jednotliví zemědělští producenti (9 %), maloobchodníci (8 %) a různé další subjekty včetně obchodních sdružení, mezioborových organizací a sdružení vývozců (13 %).

Nejčastěji zastoupenými subjekty v šetřeních jsou výrobci. Například francouzský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž prošetřil a vydal rozhodnutí o koordinaci mezi velkými výrobci potravin, pokud jde o cenu hrazenou na předcházejícím trhu za nákup libových vykostěných kusů vepřového masa (především *jambon supérieur maigre* nebo JSM, používaného na vařené šunky) z jatek a prodejní cenu na navazujícím trhu za prodej syrových/suchých a vařených uzenářských výrobků (jako jsou klobásy, suché salámy, rosettes, paštiky, rillettes, vařené šunky) velkým maloobchodníkům pod soukromými značkami nebo v ekonomických řadách.

3.3 Největším zdrojem šetření byli zemědělci

Orgány pro hospodářskou soutěž zahájily většinu šetření z vlastního podnětu (v rámci řízení z moci úřední) poté, co se dozvěděly o potenciálních praktikách narušujících hospodářskou soutěž

[40] Pro účely této zprávy se výrobci rozumí subjekty, které vyrábějí potraviny zpracováním jedné nebo více složek (bez ohledu na to, zda jsou tyto složky zemědělskými produkty či nikoli). Patří sem i zpracovatelé (tj. subjekty, které zpracovávají jeden nebo více zemědělských produktů na jiné produkty).

z informací z trhu. Kromě toho zahajovaly i šetření na základě stížností (od dodavatelů, konkurentů nebo zákazníků).

Stěžovatelé byli různí a v zásadě se jednalo o: zemědělské producenty (24 %), výrobce (21 %), maloobchodníky (16 %), sdružení zemědělských producentů (13 %), organizace producentů (11 %), jednotlivce (11 %) a velkoobchodníky (4 %).

Z údajů vyplývá, že nejdůležitějším zdrojem stížností jsou zemědělští producenti samostatně nebo v rámci partnerství (organizace producentů a sdružení organizací producentů), kteří představovali přibližně polovinu stížností a byli i nejvýznamnějším zdrojem antimonopolních šetření (včetně informací o trhu, které poskytují orgánům pro hospodářskou soutěž). Zemědělští producenti však někdy své stížnosti v době, kdy je podávají orgánům pro hospodářskou soutěž, zveřejňují, a snižují tak šance, že orgány pro hospodářskou soutěž budou moci o možném porušení shromáždit důkazy.

3.4 Výsledky šetření

110 antimonopolních šetření v odvětví zemědělství, která byla v průběhu předmětného období uzavřena, vedla ke třem různým druhům výsledků:

a) rozhodnutí o protiprávním jednání s uložením pokuty (zhruba ve čtvrtině uzavřených případů), tj. orgány pro hospodářskou soutěž uložily subjektu přestat porušovat pravidla a zaplatit peněžní pokutu;
b) rozhodnutí o závazcích (šest případů), tj. orgány pro hospodářskou soutěž nedospěly k závěru, zda došlo k porušení pravidel, a přijaly rozhodnutí, které stanoví právní závaznost závazků nabídnutých šetřeným subjektem, čímž odstranily případné obavy z narušení hospodářské soutěže.
c) uzavření bez zjištění protiprávního jednání (přibližně polovina uzavřených případů), tj. uzavření řízení orgány pro hospodářskou soutěž v průběhu předběžné fáze šetření v důsledku nedostatku důkazů. V některých případech to mohlo být také proto, že by bylo nutné neúměrné úsilí, aby bylo uneseno důkazní břemeno, nebo protože bylo nutné stanovit priority.

I když většina šetření končí bez formálního rozhodnutí, mohou být přesto v řadě ohledů důležitá. Za prvé, některá šetření objasňují, že stížnosti nebo obavy v potravinovém dodavatelském řetězci

jsou neopodstatněné. Například řecký vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž prošetřoval v návaznosti na zprávy v tisku v kritickém období vypuknutí pandemie COVID-19 obavy, že praktiky narušující hospodářskou soutěž mohly vést k nedostatku a/nebo zvýšení cen některých zemědělských a potravinářských produktů. Vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zjistil, že během pandemie COVID-19 nedošlo k výraznému zvýšení mediánu cen bílého mléka a krupice v obchodních řetězcích. Obavy mohly vzniknout kvůli některým konkrétním cenám, které nebyly reprezentativní pro situaci v celé zemi.

V některých dalších případech zabránil zásah orgánů pro hospodářskou soutěž porušení předpisů, jako tomu bylo v případě ochranářských dohod popsaných v oddíle 3.5.5.

3.5 Druhy vyšetřovaných a zjištěných porušení předpisů

Hlavní druhy porušení předpisů, které orgány pro hospodářskou soutěž zjistily, lze rozdělit takto: horizontální dohody (o cenách a omezení objemu) (32 %), dohody mezi prodávajícím a kupujícím o stanovení cen pro další prodej pro kupujícího[41] (16 %), dohody o rozdělení zákazníků (13 %), kartelové dohody mezi uchazeči o veřejnou zakázku (koordinace nabídek několika prodávajících) (12 %), dohody o rozdělení trhů (8 %), výměna citlivých obchodních informací (6 %), zneužití dominantního postavení zahrnující strategie na vytlačení konkurentů, například predátorské ceny, slevy vylučující konkurenci, nadměrné a nepřiměřené ceny (6 %). V řadě těchto případů zjistily orgány pro hospodářskou soutěž, že došlo k několika porušením pravidel současně. V následujících odstavcích jsou uvedeny příklady těchto druhů porušení.

3.5.1 Dohody o cenách a/nebo množstvích

Nejčastější byly dohody o cenách. Docházelo k dohodám o cenách a množstvích mezi kupujícími na úkor zemědělců. Například v červenci 2019 uložil španělský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž pokutu deseti největším španělským a mezinárodním mlékárenským společnostem a sdružením působícím ve Španělsku za mléčný kartel, ke kterému došlo v letech 2000–2013[42]. Hospodářské subjekty si vyměňovaly informace o nákupních cenách syrového

[41] Praxe známá také jako „udržování maloobchodních cen“.

[42] Další podrobnosti naleznete v tiskové zprávě *plantilla nota de prensa*.

kravského mléka, objemech nákupu a přebytcích mléka. Takové jednání zbavilo chovatele mléčného skotu práva svobodně vyjednávat o ceně mléka, což dále oslabilo jejich vyjednávací pozici na trhu. Obdobně i polský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž vyšetřoval pět odběratelů[43] bobulovin (mimo jiné rybízu, třešní a švestek) za dohody o výkupních cenách ovoce, které nakupovali od místních ovocnářů[44].

Byly rovněž uzavírány dohody o cenách mezi výrobci. Komise například uložila pokuty za dohody o cenách a o rozdělení trhů uzavírané v letech 2000 až 2013 mezi největšími evropskými výrobci konzervované zeleniny[45]. Tato konzervovaná zelenina zahrnovala fazole, hrách, hrachové a mrkvové směsi a zeleninové směsi (kromě kukuřice a hub), prodávané v konzervách nebo sklenicích především pod vlastními značkami maloobchodníkům a potravinářskému průmyslu v celém Evropském hospodářském prostoru. Výrobci byli jedna korporátní společnost a dvě zemědělská družstva.

Další případy se týkaly stanovení cenových indexů. Například v roce 2018 francouzský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž uložil[46] pokutu ve výši 20 000 EUR sdružení vinařů v oblasti Côtes du Rhône (*Syndicat général des vignerons réunis des Côtes du Rhône* – SGVRCR) za praktiky narušující hospodářskou soutěž při prodeji sudových vín Côtes du Rhône AOC[47]. Toto obchodní sdružení, které je profesní organizací zastupující vinaře, provádělo dohody o cenách tak, že v letech 2010 až 2017 stanovovalo a rozšiřovalo mezi své členy pokyny týkající se minimálních cen a následná cenová doporučení, která se týkala různých kategorií vín podle barvy a jakostní řady. Tyto akce, propagované prostřednictvím publikací, bulletinů a schůzek, podporovaly jednotnou tvorbu cen při jednáních o prodeji a narušovaly hospodářskou soutěž bez ohledu na individuální výrobní náklady.

[43] Damex, Kam-Pol, Fructis, Kalbrok a Silver-Trans.

[44] Polský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž přijal v březnu 2026 rozhodnutí o pokutování těchto odběratelů bobulovin; https://uokik.gov.pl/zmowa-przy-skupie-owocow-prezes-uokik-naklada-kary

[45] IP_19_5911_EN.pdf

[46] Rozhodnutí č. 18-D-06 ze dne 23. května 2018 vydané v odvětví vína.

[47] *Appellation d'Origine Contrôlée*

A konečně pak v roce 2021 rumunský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zjistil horizontální dohody narušující hospodářskou soutěž mezi producenty vajec (pět producentů a jedno sdružení producentů)[48], jejichž cílem bylo kontrolovat a/nebo omezit nabídku vajec na rumunském trhu včetně prvků, které by snížily atraktivitu vnitrostátního trhu pro dovoz vajec. Konečným cílem této kontroly a/nebo omezení domácí nabídky bylo zabránit poklesu cen vajec.

3.5.2 Dohody o stanovení cen pro další prodej

Dohody o stanovení cen pro další prodej se obvykle týkaly výrobce a jednoho nebo více maloobchodníků nebo velkoobchodníků. Například v roce 2018 v odvětví výroby a prodeje margarínu a másla uložil řecký vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž pokutu společnosti Minerva S.A., protože se s několika přidruženými velkoobchodníky/distributory dohodla na cenách, za které měli tito velkoobchodníci/distributoři dále prodávat výrobky společnosti Minerva[49].

3.5.3 Rozdělení trhů

V roce 2023 nizozemský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zjistil, že čtyři dodavatelé syrové mrkve si mezi sebou rozdělili prodej průmyslovým zákazníkům (výrobcům konzervovaných a mražených potravin) v Belgii, Německu a Nizozemsku. Dodavatelé se mezi sebou rovněž dohodli na některých křížových dodávkách a kompenzacích.

3.5.4 Kartelové dohody mezi uchazeči o veřejnou zakázku

Kartelové dohody mezi uchazeči o veřejnou zakázku obvykle zahrnovaly koordinaci mezi několika prodejci ohledně nabídek předkládaných v nabídkovém řízení, které organizuje kupující. Například v rozhodnutí z roku 2022 chorvatský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zjistil, že čtyři velkoobchodníci koordinovali své nabídky zahrnující 14 skupin potravinářských výrobků v nabídkovém řízení pořádaném zařízením sociální péče *(Dobri dom)* poskytujícím služby jídelen pro chudé v Záhřebu. Na základě této praxe určovali velkoobchodníci vítězné uchazeče o jednotlivé části veřejné zakázky, čímž v konečném důsledku

[48] Decizia-oua-site.pdf

[49] ioei_tm_i_i_o_i_i_i_.pdf

nadměrně zvýšili ceny základních potravin pro občany v obtížné ekonomické situaci[50]. V roce 2018 také řecký vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zjistil, že určité družstvo (Friesland Campina Hellas) a společnost (Mandrekas) koordinovaly své nabídky ve veřejných zadávacích řízeních na mléčné výrobky tak, že se zdržely současné účasti ve veřejných nabídkových řízeních[51]. Švédský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zjistil koordinaci nabídek také v roce 2020 u mléčných výrobků v případě společnosti ARLA Foods AB[52].

3.5.5 Dohody o zeměpisném rozdělení trhů, protekcionistické dohody

Nejběžnější formou zeměpisného rozdělení trhů byly tzv. protekcionistické dohody. Tyto dohody byly uzavírány pouze mezi maloobchodníky nebo mezi hospodářskými subjekty v různých fázích dodavatelského řetězce s cílem upřednostnit výrobky z vlastních členských států. Komise spolu s vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž zahájila několik šetření různých „chart" a podobných propagačních iniciativ v Belgii, Bulharsku, Francii a Lotyšsku. Tyto iniciativy se nacházely ve velmi raném stádiu a zásah orgánů pro hospodářskou soutěž vedl k jejich změně s cílem vyloučit diskriminaci výrobků z jiných členských států, a tím i roztříštění vnitřního trhu.

Kromě toho se vyskytly některé případy zeměpisného rozdělení prodejních oblastí: v roce 2023 vydal rakouský kartelový soud na žádost rakouského vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž rozhodnutí, v němž konstatoval, že dva výrobci cukru, společnosti *Südzucker AG* a *Nordzucker AG*, porušili článek 101 Smlouvy o fungování EU jednáním ve vzájemné shodě na trhu s průmyslovým cukrem, konkrétně tím, že se dohodli na zachování oddělených zeměpisných

[50] CCA detects first bid rigging cartel in public procurement – AZTN. (CCA odhalila první kartelovou dohodu mezi uchazeči o veřejnou zakázku) https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads//2022/06/UPI-034-0317-01021-.pdf.

[51] Δελτίο Τύπου – Διευθέτηση υπόθεσης

[52] The Swedish Competition Authority takes legal action against Arla Foods for unlawful cooperation | (Švédský orgán pro hospodářskou soutěž podnikl právní kroky proti společnosti Arla Foods kvůli protiprávní spolupráci) | Švédský orgán pro hospodářskou soutěž; Arla Foods is not granted leniency in a case on unlawful cooperation | (Společnosti Arla Foods nebyla přiznána shovívavost v případě protiprávní spolupráce) | Švédský orgán pro hospodářskou soutěž.

oblastí prodeje (v Rakousku a Německu), čímž omezili hospodářskou soutěž a ovlivnili přeshraniční obchod[53].

3.5.6 Zneužití dominantního postavení

Šetření se týkalo zejména vztahů mezi zemědělskými podniky a družstvy a svobody zemědělců při výběru družstva, jehož chtějí být členy. Například na základě šetření[54] německého vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž změnilo v roce 2018 největší německé mlékárenské družstvo *Deutsche Milchkontor* (DMK) své podmínky dodávek a zkrátilo výpovědní lhůtu pro dodávky mléka z 24 na 12 měsíců, čímž poskytlo zemědělcům více možností výběru družstva a volby podmínek dodávek.

Další případy zneužití dominantního postavení se týkaly nepřiměřeně vysokých cen. V roce 2022 kyperský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž zjistil, že organizace Pancyprian Organisation of Cattle Farmers zneužila svého dominantního postavení tím, že zavedla nepřiměřeně vysoké ceny na dalším stupni trhu (mlékárenský průmysl).

4. Konzultace a sledování prováděné vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž v odvětví zemědělství

Vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž poskytovaly na žádost hospodářských subjektů v odvětví zemědělství rovněž poradenství v oblasti uplatňování pravidel hospodářské soutěže. V daném období obdržely vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž 53 takových žádostí týkajících se odvětví zemědělství.

Významnou část práce vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž tvoří také činnosti v oblasti sledování. V daném období provedly vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž **22** odvětvových šetření týkajících se uplatňování pravidel hospodářské soutěže v odvětví zemědělství. Tato práce obvykle zahrnovala odvětvová šetření, vydávání zpráv a právní podporu.

---

[53] Cartel Court imposes a fine of EUR 4.2 million on Südzucker AG at AFCA's request; the decision is final: (Kartelový soud ukládá společnosti Südzucker AG na žádost AFCA pokutu ve výši 4,2 milionu EUR; rozhodnutí nabylo právní moci:) BWB Bundeswettbewerbsbehörde

[54] Bundeskartellamt – Domovská stránka – Zastavení řízení proti mlékárně DMK

Proběhlo zejména několik konzultací s vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž ohledně dohod o udržitelnosti. Dále uvádíme několik příkladů.

- Německý vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž odpověděl na sedm žádostí o konzultaci ohledně dohod o udržitelnosti včetně probíhající konzultace v odvětví masa prostřednictvím iniciativy Tierwohl[55] (kde se strany na základě obav vznesených německým vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž rozhodly od roku 2024 zrušit povinnou přirážku, kterou platí kupující zúčastněným zemědělcům, známou také jako příplatek za dobré životní podmínky zvířat), a čtyř uzavřených konzultací týkajících se odvětví kakaa, rostlin, banánů a mléka.

- Francouzský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž odpověděl na dvě žádosti o neformální pokyny: i) jednou z nich byla žádost dvou obchodních sdružení*(Coopération Agricole Nutrition Animale* a *Syndicat National de l'Industrie de la Nutrition Animale*) týkající se návrhu metodické příručky zaměřené na výpočet ekologické stopy krmných směsí, konkrétně jejich stopy skleníkových plynů[56]; a ii) další z nich pak žádost sdružení *Pour une Agriculture du Vivant* týkající se projektu, jehož cílem je pomoci zemědělcům na francouzském území financováním a zajištěním přechodu na postupy šetrnější k životnímu prostředí[57] (což by znamenalo použití článku 210a nařízení o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty).

- Nizozemský vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž odpověděl na dvě konzultace: i) na žádost organizace *Stitchting Milieukeur,* která vypracovává a spravuje kritéria nizozemských značek kvality pro plodiny na orné půdě, ovoce a zeleninu, mléko, vejce, okrasné rostliny (květiny, rostliny, stromy, květinové cibule atd.) a hotové a zpracované

[55] Iniciativa Tierwohl je projekt založený na dohodě mezi odvětvími zemědělství, produkce masa a maloobchodu s potravinami, jehož cílem je odměnit majitele hospodářských zvířat za zlepšení podmínek, v nichž jsou zvířata chována.

[56] Neformální poradenství 25-DD-01 ze dne 29. ledna 2025 ohledně vytvoření systému kolektivního financování dodatečných nákladů a rizik spojených s agroekologickou transformací.

[57] Neformální poradenství 25-DD-01 ze dne 29. ledna 2025 ohledně vytvoření systému kolektivního financování dodatečných nákladů a rizik spojených s agroekologickou transformací.

potravinářské výrobky, konkrétně ohledně dohody týkající se nezpracovaných brambor, zeleniny a ovoce; a ii) další žádost podanou sdružením podniků působících v odvětví květin *Tuinbranche Nederland*.

5. Závěrečné poznámky

Zdravá hospodářská soutěž v odvětví zemědělství má zásadní význam pro zajištění dosažení cílů SZP stanovených ve Smlouvě. Byla přijata řada vynětí z pravidel hospodářské soutěže v odvětví zemědělství, jejichž cílem je především posílit a vyvážit postavení zemědělců v zemědělsko-potravinářském dodavatelském řetězci. Je nezbytné, aby zemědělci aktivně uplatňovali dostupné mechanismy a využívali jejich výhod. V těchto rámcích stále existuje značný nevyužitý potenciál, který vyžaduje větší pozornost. Vynětí z pravidel hospodářské soutěže poskytují zejména zemědělským podnikům rámec pro organizaci výroby a dodávek produktů prostřednictvím organizací producentů a sdružení organizací producentů. Tyto organizace nejenže využívají nezbytná vynětí z pravidel hospodářské soutěže, ale je jim rovněž poskytována finanční podpora v rámci SZP. Kromě toho poskytují strukturální nástroje, které zemědělcům umožňují účastnit se obchodních vztahů s dodavateli a odběrateli jako rovnoprávnější partneři, řídit rizika a investice a reagovat na výzvy. Vymáhání práva ze strany orgánů pro hospodářskou soutěž zároveň umožnilo zastavit praktiky, které poškozují zemědělce na straně prodeje nebo nákupu, a předcházet jim. Vynětí z pravidel hospodářské soutěže se i nadále vyvíjejí, přičemž je zachována tržní orientace SZP. V návrhu Komise na rok 2024[58] byly identifikovány další příležitosti k posílení postavení zemědělců v řetězci. V době pokračující koncentrace jak na předcházejícím (potřebné vstupy), tak na následujícím (potravinářské odvětví) stupni dodavatelského řetězce je spravedlivý a účinně prosazovaný rámec hospodářské soutěže i nadále nezbytným předpokladem toho, aby zemědělci dostávali za svou práci přiměřenou úhradu, a zároveň aby byly zajištěny dodávky za přiměřené ceny pro spotřebitele v souladu s cíli SZP podle Smlouvy o fungování EU.

[58] Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2021/2115 a (EU) 2021/2116, pokud jde o posílení postavení zemědělců v potravinovém řetězci, 2024/0319 (COD).